

WMO: Buzul Erimesi Ardışık Etkileriyle Bir Çığa Dönüşecek

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO), Dünya Buzullar Günü münasebeti ile “Buzul Erimesi, Ardışık Etkileriyle Bir Çığa Dönüşecek” başlıklı bir basın açıklaması yayınladı.

Basın açıklamasında özetle şu konulara değinilmektedir:

- Geçtiğimiz altı yılın beşinde, kayıtlara geçen en hızlı buzul erimesi görülmüştür.
- Buzul erimesi şu anda deniz seviyesinin yükselmesine katkıda bulunan en büyük ikinci etkidir. 2000 ile 2023 yılları arasında, buzul erimesi küresel deniz seviyesinin yükselmesine 18 mm katkıda bulunmuştur.
- Dünya çapında 275.000'den fazla buzul yaklaşık 700.000 km²'lik bir alanı kaplamaktadır. Buzullar, buz tabakalarıyla birlikte küresel tatlı su kaynaklarının yaklaşık %70'ini depolamaktadır.
- Şu anki erime oranlarıyla, Batı Kanada ve ABD, İskandinavya, Orta Avrupa, Kafkaslar, Yeni Zelanda ve Tropiklerdeki birçok buzul 21. yüzyılı atlatamayacaktır.

Birleşmiş Milletler (BM) 2025 yılını “Uluslararası Buzulların Korunması Yılı” ilan etmesi ile beraber 21 Mart tarihi de “Dünya Buzullar Günü” olarak anılmaya başlandı. Bu özel gün, buzulların Dünya için taşıdığı hayati önemi vurgulamayı ve sürdürülebilir bir gelecek için farkındalık yaratmayı amaçlıyor.

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) ve Dünya Buzul İzleme Servisi'nin (WGMS) raporlarına göre, birçok bölgede, eskiden "ebedi buz" olarak adlandırılan buzullar 21. yüzyılı atlatamayacak. 2022-2024 yılları, kayıtlardaki en büyük üç yıllık buzul kütlesi kaybına tanık olmuştur. Hızlanan buzul erimesinin sadece dağlık bölgelerde değil, küresel düzeyde ekonomiler, ekosistemler ve topluluklar üzerinde çığ gibi artan etkilere yol açma riski taşıdığı konusunda alarm verecektir. Son altı yılın beşinde kayıtlardaki en hızlı buzul erimesi yaşanmıştır.

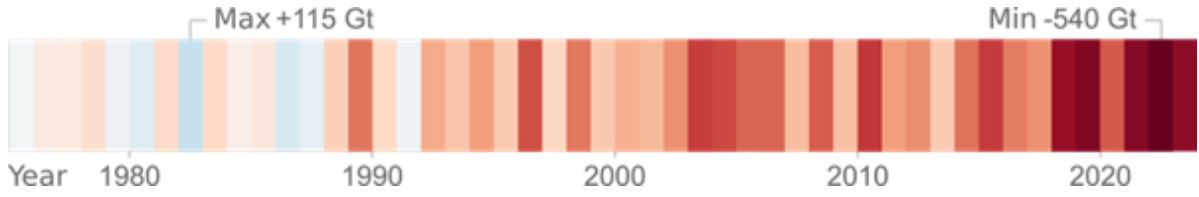
Dünya çapında 275.000'den fazla buzul yaklaşık 700.000 km²'lik bir alanı kaplamaktadır. Buzullar, buz tabakalarıyla birlikte küresel tatlı su kaynaklarının yaklaşık %70'ini depolamaktadır. Yüksek dağlık bölgeler dünyanın su kuleleridir. Bu nedenle buzulların tükenmesi, yılın en sıcak ve en kurak zamanlarında geçmiş kışlarda depolanan suyun salınmasına bağımlı olan ve aşağı akışta yaşayan yüz milyonlarca insanın kaynaklarını tehdit etmektedir. Kısa vadede buzul erimesi, sel gibi doğal tehlikeleri artırmaktadır.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 2025'i Buzulların Korunması Uluslararası Yılı olarak ilan etti ve 21 Mart'ı Dünya Buzullar Günü olarak belirledi. Buzulların, karın ve buzun iklim sistemi ve hidrolojik döngüde oynadığı hayati rol ve yerel, ulusal ve küresel ekonomiler için önemi konusunda farkındalığı artırmayı amaçlamaktadır. UNESCO ve WMO, 200'den fazla katkıda bulunan kuruluş ve 35 ülke tarafından desteklenen faaliyetlere öncülük etmekte ve uluslararası çabaları koordine etmektedir.

1976'dan 2024'e kadar yıllık küresel buzul kütle değişimleri. Küresel buzul kütle değişiminin gigaton cinsinden iklim şeritleri (1Gt = 1.000.000.000.000 kg) 1976'dan 2024'e hidrolojik yıllar. Mavi ve kırmızı şeritler sırasıyla kütle kazanımı ve kaybı olan yıllara işaret etmektedir.

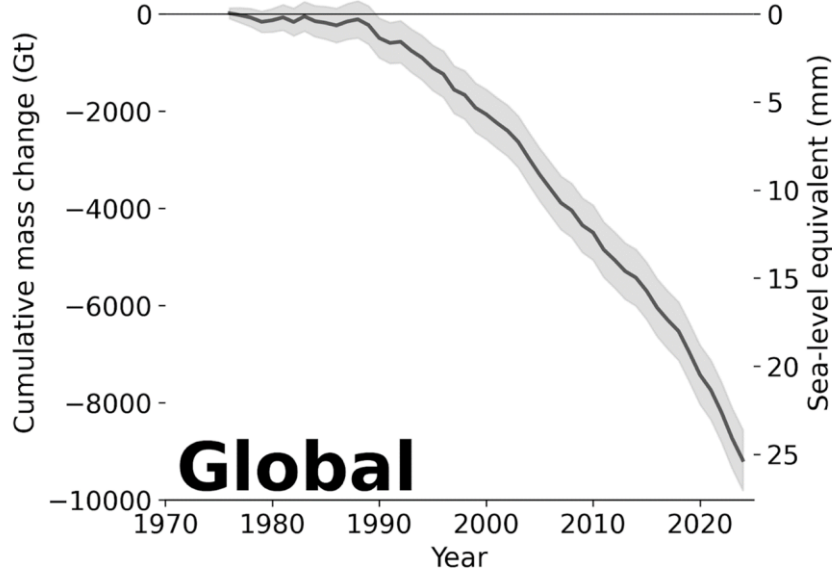
Buzulların korunması çevresel ve ekonomik bir zorunluluktur

WMO Genel Sekreteri Celeste Saulo; "WMO'nun Küresel İklim Durumu 2024 raporu, 2022-2024 yılları arasında kayıtlara geçen en büyük üç yıllık buzul kaybını gördüğümüzü doğruladı. En büyük kütle yaşanan 10 yıldan yedisi 2016'dan sonra gerçekleşti. Buzulların korunması sadece çevresel, ekonomik ve toplumsal bir zorunluluk değil. Bu bir hayatta kalma meselesidir." demiştir.

Dünya Buzul İzleme Servisi (WGMS), dünya çapındaki gözlemlerin bir derlemesine dayanarak, buzulların (Grönland ve Antarktika'daki kıtasal buz tabakalarından ayrı) 1975'te kayıtlar tutulmaya başladığından bu yana toplamda 9.000 milyar tondan fazla azaldığını tahmin ediyor.

WGMS Direktörü Prof. Dr. Michael Zemp; "Bu, 25 metre kalınlığında Almanya büyüklüğünde devasa bir buz bloğuna eşdeğerdir." demiştir.

2024 hidrolojik yılı, 19 buzul bölgesinin tamamının net kütle kaybı yaşadığı üst üste üçüncü yıl olmuştur. 2024 hidrolojik yılında buzul kütle kaybı 450 milyar ton ile kayıtlardaki dördüncü en negatif yıl olmuştur. Kanada Arktik veya Grönland çevresi gibi bölgelerde kütle kaybı nispeten ılımlı olsa da İskandinavya, Svalbard ve Kuzey Asya'daki buzullar kayıtlardaki en büyük yıllık kütle kaybını yaşamıştır.

1975'ten bu yana kümülatif küresel buzul kütlesi değişimleri. Grafik, 1975'e göre yıllık kütle değişimlerinin toplamını göstermektedir. Kümülatif kütle değişimi, sol y ekseninde gigaton (Gt) biriminde, sağ y ekseninde ise karşılık gelen milimetre deniz seviyesi yükselmesi (mm SLE) eşdeğerleriyle gösterilmiştir.

Buzul erimesi deniz seviyesinin yükselmesine katkıda bulunuyor

Yeni bulgular, 2025'in başlarında Nature dergisinde yayınlanan ve İsviçre'deki Zürih Üniversitesi'nde bulunan WGMS tarafından koordine edilen yakın tarihli bir çalışmayı desteklemektedir.

Bu çalışma - Buzul Kütle Dengesi Karşılaştırma Egzersizi (GlaMBIE) isimli - 2000 ile 2023 yılları arasında buzulların %5'ini kaybettiğini keşfetmiştir. Bölgesel olarak kayıplar, Antarktika ve Subantarktika Adaları'nda %2'den Orta Avrupa'da neredeyse %40'a kadar değişmektedir. Şu anki erime oranlarıyla, Batı Kanada ve ABD, İskandinavya, Orta Avrupa, Kafkaslar, Yeni Zelanda ve Tropiklerdeki birçok buzul 21. Yüzyılı atlatamayacaktır.

Çalışmaya göre, 2000'den 2023'e kadar küresel buzul kütlesi kaybı toplam 6.542 milyar ton - yani yılda 273 milyar ton buz kaybı - olmuştur. Bu, kişi başına günde üç litre varsayıldığında, tüm küresel nüfusun şu anda 30 yılda tükettiği miktara denk gelmektedir.

Bu dönemde, buzul erimesi küresel deniz seviyesinin yükselmesine 18 mm katkıda bulunmuştur. Zemp, "Bu çok fazla görünmeyebilir, ancak büyük bir etkisi var: Deniz seviyesinin her milimetre yükselmesi, yılda 200.000 ila 300.000 kişiyi daha fazla su baskınına maruz bırakıyor" demiştir.

Buzullar, şu anda okyanusun ısınmasından sonra küresel deniz seviyesinin yükselmesine en büyük ikinci katkıda bulunan unsurdur.

2025 Yılı Buzulu

WGMS, Buzullar için ilk Dünya Günü'nde ilk "Yılın Buzulu"nu sundu. Bununla, dünya çapındaki buzulların güzelliğini vurgulamayı ve uluslararası olarak koordineli bir izleme çabasına katkı olarak onlarca yıldır buzulları gözlemleyen buzul bilimcilerin özverisini onurlandırmayı amaçlamaktadır. 2025 yılında, South Cascade Buzulu Yılın Buzulu olarak seçilmiştir.

South Cascade Buzulu, Amerika Birleşik Devletleri'nin Washington eyaletindeki Cascade Sıradağları'ndadır. 1952'den beri sürekli olarak izlenmektedir ve Batı Yarımküre'deki buzul kütle dengesinin en uzun kesintisiz kayıtlarından birini sağlamaktadır.

ABD Jeoloji Araştırması'ndan buzulun eş-araştırmacısı Caitlyn Florentine, "Güney Cascade Buzulu, hem buzulların güzelliğini hem de altmış yıldan uzun süredir buzul kütledeki değişimi ölçmek için doğrudan saha verileri toplayan özverili bilim insanları ve gönüllülerin uzun vadeli bağlılığını örnekliyor." demiştir.

South Cascade Buzulu – 2025 Yılı'nın Buzulu. Gün batımı, ABD'deki Cascade Sıradağları'nda Güney Cascade Buzulu ile Sentinel Tepesi'ni aydınlattı. Güney Cascade Buzulu, USGS Benchmark Buzulu izleme programı kapsamında en uzun kütle dengesi kaydına sahiptir. 6 Ekim 2020 tarihli fotoğraf: